

ПРОТОКОЛ

относно опазването на Средиземно море от замърсяване от наземни източници

ДОГОВАРЯЩИТЕ СЕ СТРАНИ ПО НАСТОЯЩИЯ ПРОТОКОЛ,

КАТО ДОГОВАРЯЩИ СЕ СТРАНИ, по Конвенцията за опазване на Средиземно море от замърсяване, приета на 16 февруари 1976 г. в Барселона,

В ЖЕЛАНИЕТО СИ, да изпълнят разпоредбите на член 4, параграф 2 и на членове 8 и 15 от упоменатата по-горе конвенция,

КАТО ОТБЕЛЯВАТ, бързото нарастване на дейности на човека в района на Средиземно море, и по-специално в сферите на индустриализацията и урбанизацията, както и сезонното увеличаване на крайбрежното население в резултат на туризма,

КАТО ПРИЗНАВАТ, опасността пред морската среда и здравето на хората поради замърсяване от наземни източници и сериозните проблеми, които могат да възникнат във връзка с това в много крайбрежни води и речни устия в Средиземно море предимно в резултат на изхвърлянето на необработени, недостатъчно обработени или неправилно изхвърляни домакински или промишлени отпадъци,

КАТО ПРИЗНАВАТ, различните нива на развитие между крайбрежните държави, и като отчитат икономическите и социални императиви на развиващите се страни,

РЕШЕНИ, да приемат мерки за тясно сътрудничество с цел да опазят Средиземно море от замърсяване от наземни източници,

СЕ ДОГОВОРИХА ЗА СЛЕДНОТО:

Член 1

Договарящите се страни по настоящия протокол (наричани по-долу “страните”) предприемат необходимите мерки за предотвратяване, намаляване, борба с и контрол върху замърсяването на Средиземно море, причинено от отпадъци от реките, крайбрежните предприятия, отводните канали или отделяни от всякакви други наземни източници, в рамките на техните територии.

Член 2

По смисъла на настоящия протокол:

- а) “Конвенция” означава Конвенцията за опазване на Средиземно море от замърсяване, приета на 16 февруари 1976 г. в Барселона;
- б) “Организация” означава органът, посочен в член 13 от Конвенцията;

в) “граница на пресните води” означава мястото във водното течение, където при нисък прилив и в период на малък отток на пресните води има значително увеличаване на солеността в резултат на присъствието на морска вода.

Член 3

Областта, в която се прилага настоящия протокол (наричана по-долу “областта на Протокола”) е следната:

- а) областта на Средиземно море, както е дефинирана в член 1 от Конвенцията;
- б) водите отвъд базовата линия, която служи за измерване на ширината на териториално море, и която се простира, в случая на водното течение, до границата на пресните води;
- в) солените блата, свързани с морето.

Член 4

1. Настоящият протокол се прилага по отношение на:

- а) замърсяващи отпадъци, които достигат до областта на Протокола, изхвърляни от наземни източници в рамките на териториите на страните, по-специално:
 - пряко от отводни канали в морето, или чрез изхвърляне на брега;
 - непряко чрез реките, каналите и другите водни течения, включително подземни водни течения или чрез оттичащи се води;
- б) замърсители от наземни източници, които се пренасят от атмосферата, при условия, които трябва да се определят в допълнително приложение към настоящия протокол и да се приемат от страните в съответствие с разпоредбите на член 17 от Конвенцията.

2. Настоящият протокол се прилага също така и по отношение на замърсяващите отпадъци от неподвижни изкуствено създадени конструкции, разположени в морето, които попадат под юрисдикцията на една от страните, и които се използват за цели, различни от изследването и експлоатацията на минерални ресурси в континенталния шелф, на морското дъно и неговия подпочвен слой.

Член 5

1. Страните поемат задължението да премахнат замърсяването от наземни източници в областта на Протокола, което се причинява от веществата, изброени в приложение I към настоящия протокол.

2. За тази цел те разработват и прилагат, съвместно или поотделно, в зависимост от случая, необходимите програми и мерки.

3. Тези програми и мерки включват, по-специално, общи норми на емисиите и норми за употреба.

4. Нормите и граfiците за изпълнение на програмите и мерките, които имат за цел премахване на замърсяването от наземни източници, се определят от страните и се преразглеждат периодично, ако е необходимо на всеки две години, по отношение на всяко вещество, посочено в приложение I, в съответствие с разпоредбите на член 15 от настоящия протокол.

Член 6

1. Страните стриктно ограничават замърсяването от наземни източници в областта на Протокола, дължащо се на вещества или източници, посочени в приложение II към настоящия протокол.

2. За тази цел те разработват и прилагат, съвместно или поотделно, в зависимост от случая, необходимите програми и мерки.

3. Изхвърлянията са стриктно подчинени на издаването от страна на компетентните национални власти на разрешително, което надлежно отчита разпоредбите на приложение III към настоящия протокол.

Член 7

1. Страните постепенно формулират и приемат, в сътрудничество с компетентните международни организации, общи насоки и, когато е уместно, норми и критерии, които се отнасят по-специално до:

а) дължината, дълбочината и разположението на тръбите на крайбрежните отводни канали, като вземат предвид по-специално методите за предварителна обработка на отпадъчните води;

б) специалните изисквания за отпадъчните води, които изискват отделно обработване;

в) качеството на морската вода, използвана за специфични цели и необходима за защита на здравето на човека, на живите ресурси и на екосистемите;

г) контрола и постепенната замяна на продукти, инсталации и промишлени и други процеси, които причиняват значително замърсяване на морската среда;

д) специфични изисквания относно количествата на изпусканите вещества, посочени в приложения I и II, тяхната концентрация в отпадните води и методите за тяхното изхвърляне.

2. Без да се накърняват разпоредбите на член 5 от настоящия протокол, такива общи насоки, норми или критерии отчитат местните екологични, географски и физически характеристики, икономическия капацитет на страните и тяхната потребност от развитие, нивото на съществуващото замърсяване, както и действителния абсорбиционен капацитет на морската среда.

3. Програмите и мерките, упоменати в членове 5 и 6 се приемат, като се вземе предвид, с оглед на постепенното им изпълнение, капацитета за приспособяване и за преустройство на съществуващите инсталации, икономическия капацитет на страните, както и тяхната потребност от развитие.

Член 8

В рамките на разпоредбите и на програмите за мониторинг, предвидени в член 10 от Конвенцията, и ако е необходимо в сътрудничество с компетентните международни организации, страните извършват, на възможно най-ранната дата, дейности по мониторинг с цел:

- а) систематично да оценяват, доколкото е възможно, нивата на замърсяване покрай техните брегове, и по-специално що се отнася до веществата или източниците, посочени в приложения I и II, както и периодично да предоставят информация в тази връзка;
- б) да оценят влиянието на мерките, взети съгласно настоящия протокол, за намаляване на замърсяването на морската среда.

Член 9

В съответствие с член 11 от Конвенцията, страните си сътрудничат, доколкото е възможно, в научната и технологичната области, свързани със замърсяването от наземни източници, по-специално що се отнася до изследванията, пътищата и резултатите от замърсителите, както и с разработването на нови методи за тяхното обработване, намаляване или премахване. За тази цел страните се стремят, по-специално към:

- а) обмен на научно-техническа информация;
- б) координиране на техните изследователски програми.

Член 10

1. Страните си сътрудничат, пряко или със съдействието на компетентните регионални или други международни организации или на двустранна основа, с цел да формулират и, доколкото е възможно, да изпълняват програми за подпомагане на развиващите се страни, по-специално в областта на науката, образованието и технологията, с оглед предотвратяване на замърсяването от наземни източници и техните вредни въздействия върху морската среда.

2. Техническото подпомагане включва, по-специално, обучението на научно-технически персонал, както и придобиването, използването и производството в тези страни на подходящо оборудване при изгодни условия, които трябва да се договорят между заинтересованите страни.

Член 11

1. Ако изхвърлянията от водни течения, които преминава през териториите на две или повече страни или представлява граница между тях, има вероятност да причини

замърсяване на морската среда в областта на Протокола, въпросните страни, които се съобразяват с разпоредбите на настоящия протокол, до степента до която всяко от тях е засегната,, са приканени да си сътрудничат с оглед да осигурят цялостното им прилагане.

2. Дадена страна не е отговорна за замърсяване, което произхожда от територията на държава, която не е договаряща се страна. Въпреки това, упоменатата страна се стреми да си сътрудничи с упоменатата държава, за да направи възможно цялостното прилагане на Протокола.

Член 12

1. Като се взема предвид член 22, параграф 1 от Конвенцията, когато наземно замърсяване, произхождащо от територията на една от страните, има вероятност да пряко да накърни интересите на една или повече от другите страни, съответните страни предприемат, по искане на една или повече от тях, да започнат консултации с цел да намерят задоволително решение.

2. По искане на която и да е заинтересована страна, въпросът се включва в дневния ред на следващата среща на страните, която се провежда в съответствие с член 14 от настоящия протокол; срещата може да излезе с препоръки с цел постигане на задоволително решение.

Член 13

1. Страните се информират взаимно, чрез организацията, за мерките, които са взети, за постигнатите резултати и, ако е необходимо, за евентуалните трудности, с които са се сблъскали в процеса на прилагане на настоящия протокол. Процедурите за събиране и изпращане на такава информация се определят по време на срещите на страните.

2. Такава информация включва, *inter alia*:

- а) статистически данни за разрешителните, предоставени в съответствие с член 6 от настоящия протокол;
- б) данни в резултат от мониторинга, предвиден в член 8 от настоящия протокол;
- в) количествата замърсители, изхвърлени от техните територии;
- г) мерките, предприети в съответствие с членове 5 и 6 от настоящия протокол.

Член 14

1. Обичайните срещи на страните се провеждат в съответствие с обичайните срещи на договарящите се страни по Конвенцията, които се провеждат по силата на член 14 от Конвенцията. Страните могат също така да провеждат извънредни срещи в съответствие с член 14 от Конвенцията.

2. Срещите на страните по настоящия протокол имат следните цели, *inter alia*:

- а) да правят преглед на изпълнението на настоящия протокол и да обсъждат ефективността на приетите мерки и целесъобразността на други мерки, по-специално под формата на приложения;
- б) да преразглеждат и изменят всяко приложение към настоящия протокол, когато е уместно;
- в) да съставят и приемат програми и мерки в съответствие с членове 5, 6 и 15 от настоящия протокол;
- г) да приемат, в съответствие с член 7 от настоящия протокол, общи насоки, норми и критерии под каквато и да е форма, за която е взето решение от страните;
- д) да правят препоръки в съответствие с член 12, параграф 2 от настоящия протокол;
- е) да разглеждат информацията, предоставена им от страните съгласно член 13 от настоящия протокол;
- ж) да изпълняват такива функции, каквито са необходими за прилагането на настоящия протокол.

Член 15

1. На своите срещи страните приемат с мнозинство от две трети програмите и мерките за намаляването или премахването на замърсяването от наземни източници, съгласно разпоредбите на членове 5 и 6 от настоящия протокол.
2. Страните, които не са в състояние да приемат програма или мерки, информират по време на срещата страните за действието, което възнамеряват да предприемат по отношение на програмата или мерките; подразбира се, че тези страни могат по всяко време да дадат съгласието си за изпълнението на програмата или на мерките, които са приети на срещата.

Член 16

1. Разпоредбите на Конвенцията, които се отнасят до който и да е протокол, се прилагат и по отношение на настоящия протокол.
2. Процедурният правилник и финансовите правила, приети в съответствие с член 18 от Конвенцията, се прилагат и по отношение на настоящия протокол, освен ако страните по Протокола не решат друго.
3. Настоящият протокол е открит за подписване в Атина от 17 май до 16 юни 1980 г. и в Мадрид от 17 юни до 16 май 1981 г. за всяка страна, която е поканена на конференцията на упълномощените представители на крайбрежните държави от средиземноморския регион за опазване на Средиземно море от замърсяване от наземни източници, състояла се в Атина от 12 май до 17 май 1980 г.

Протоколът е открит също така до същите дати за подписване от Европейската икономическа общност и от всяка сходна регионална икономическа групировка, най-малко един член на която е крайбрежна държава в района на Средиземно море, и която упражнява компетенции в областите, обхванати от настоящия протокол.

4. Настоящият протокол подлежи на ратификация, приемане или одобряване. Документите за ратификация, приемане или одобряване се депозират при правителството на Испания, което изпълнява функциите на депозитар.

5. От 17 май 1981 г. настоящият протокол е открит за присъединяване от държавите, посочени в параграф 3 по-горе, от Европейската икономическа общност и от всяка групировка, посочена в този параграф.

6. Настоящият протокол влиза в сила 30 дни след датата на депозиране най-малко на шест документа за ратификация, приемане, одобряване или присъединяване към Протокола от страните, упоменати в параграф 3 от настоящия член.

В ДОКАЗАТЕЛСТВО ЗА КОЕТО, долуподписаните упълномощени представители поставят подписите си под настоящия протокол.

Съставено в Атина на седемнайсети май хиляда деветстотин и седемдесета година в един единствен екземпляр на арабски, английски, френски и испански език, като всеки текстове са еднакво автентични.

ПРИЛОЖЕНИЕ I

А. Следните вещества, семейства и групи вещества са изброени, не по приоритет, за целите на член 5 от настоящия протокол. Те са подбрани преди всичко въз основа на следните характеристики:

- токсичност,
- устойчивост,
- бионатрупване.

1. Органохалогенни съединения и вещества, които могат да образуват такива съединения в морската среда¹;
2. Органофосфорни съединения и вещества, които могат да образуват такива съединения в морската среда¹;
3. **Органокалаени съединения** и вещества, които могат да образуват такива съединения в морската среда¹;
4. Живак и живачни съединения;
5. Кадмий и кадмиеви съединения;
6. Употребявани смазочни масла;
7. Устойчиви синтетични материали, които могат да се задържат на повърхността, да потънат или да останат суспендирани, което може да попречи на законното използване на морето;
8. Вещества, притежаващи карциногенни, тератогенни и мутагенни свойства във или посредством морската среда;
9. Радиоактивни вещества, включително радиоактивни отпадъци, в случаите когато тяхното изхвърляне не отговаря на принципите на радиационна защита съгласно определенията на компетентните международни организации, с оглед опазването на морската среда.

Б. Настоящото приложение не се отнася до изхвърлянето на вещества, които съдържат веществата, посочени в Раздел А, под пределните норми, определени съвместно от страните.

¹ С изключение на веществата, които са биологически безвредни, или които се превръщат бързо в биологически безвредни вещества.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

А. Следните вещества, семейства и групи от вещества или източници на замърсяване, които са изброени, не по приоритет, за целите на член 6 от Протокола, са избрани предимно на базата на критериите, използвани в приложение I, с отчитане на факта, че те са общо взето по-малко вредни, или че по-лесно се обезвреждат по естествен път, поради което тяхното влияние върху крайбрежните области е по-ограничено.

1. Следните елементи и техните съединения:

1. цинк	6. селен	11. калай	16. ванадий
2. мед	7. арсен	12. барий	17. кобалт
3. никел	8. антимон	13. берилий	18. талий
4. хром	9. молибден	14. бор	19. телур
5. олово	10. титан	15. уран	20. сребро

2. Биоциди и техните производни, които не са упоменати в приложение I;

3. Органосиликонови съединения и вещества, които могат да образуват такива съединения в морската среда, с изключение на веществата, които са биологически безвредни, или които се превръщат бързо в биологически безвредни вещества;

4. Сурови масла и въглеводороди от всякакъв произход;

5. Цианиди и флуориди;

6. Детергенти и други повърхностно активни вещества, които не са био-разграждащи се;

7. Неорганични съединения на фосфора и елементарен фосфор;

8. Патогенни микроорганизми;

9. Топлинно замърсяване;

10. Вещества, които имат вредно влияние върху вкусовите качества и/или върху миризмата на продуктите, предназначени за консумация от човека, и които са произведени от морската среда, както и съединения, които биха могли да предизвикат наличието на такива вещества в морската среда;

11. Вещества, които имат пряко или непряко отрицателно влияние върху съдържанието на кислород в морската среда, особено вещества, които могат да причинят еутрофикация.

12. Киселинни или алкални съединения в такава смес и в такова количество, каквито могат да нанесат вреда на морската вода;

13. Вещества, които въпреки че нямат токсичен характер могат да нанесат вреда на морската среда или да попречат на законното използване на морето поради количествата, в които се отделят в морската среда.

Б. Контролът и строгото спазване на отделянето на веществата, изброени в раздел А по-горе, се осъществяват в съответствие с разпоредбите на приложение III.

ПРИЛОЖЕНИЕ III

Във връзка с издаването на разрешително за изхвърляне на отпадъци, съдържащи вещества, посочени в приложение II или в раздел Б на приложение I към настоящия протокол, следва да се обърне специално внимание на следните фактори, в зависимост от конкретния случай:

A. Характеристики и състав на отпадъците

1. Вид и размери на източника на отпадъците (например промишлен процес);
2. Тип на отпадъците (произход, среден състав);
3. Форма на отпадъците (твърди, течни, утаечни, суспендирани);
4. Общо количество (например годишен обем на изхвърляните отпадъци);
5. Схема на изхвърляне (непрекъснато, с прекъсвания, променливо в зависимост от годишния сезон, и др.);
6. Концентрации на основните съставки на веществата, посочени в приложение I, и на веществата, посочени в приложение II, както и на други вещества, ако е необходимо;
7. Физически, химически и биохимически свойства на отпадъците.

Б. Характеристики на съставките на отпадъците, що се отнася до тяхната вредност

1. Устойчивост (физическа, химическа, биологична) в морската среда;
2. Токсичност и други вредни влияния;
3. Натрупване в биологичен материал или като утайка;
4. Биохимична трансформация, при която се отделят вредни съставки;
5. Вредно влияние върху съдържанието на кислород и кислородното равновесие;
6. Податливост на физически, химически и биохимични промени и взаимодействие във водната среда с други вещества, намиращи се във водата, което може да доведе до вредни биологични или други последствия по отношение на който е да е вид употреба, посочен в раздел Д по-долу.

В. Характеристики на мястото, на което се изхвърлят отпадъците и на приемащата морска среда

1. Хидрографски, метеорологически, геологични и топографски характеристики на крайбрежния район.
2. Местонахождение и тип на отпадъците (валежи, канализация, заустване и пр.) и връзката между местонахождението и други райони (например места за отдих, развъдници, рибарници, риболовни райони, райони с мекотели и ракообразни) и с други места за изхвърляне на отпадъци.
3. Начално разреждане на мястото на изпускането на отпадъците в морската среда.
4. Дисперсионни характеристики, например влияние на водни течения, приливи и отливи и влияние на вятъра върху хоризонталното пренасяне и вертикалното смесване.

5. Характеристики на приемащата водна среда по отношение на физическите, химически, биологични и екологични условия в района на изпускане на отпадъците.
6. Капацитет на приемащата водна среда за поемане на емитираните отпадъци без нежелателни странични влияния.

Г. Наличие на технологии за обработване на отпадъците

Методите за намаляване на отпадъците и изхвърлянето на промишлени отпадни течности, а също така на канални води от домакинствата, се избират в зависимост от наличността и възможностите за използване на:

- а) алтернативни процеси за обработване;
- б) повторна употреба или методи за елиминиране;
- в) възможност за пласиране върху земята;
- г) подходящи ниско-отпадни технологии.

Д. Потенциално увреждане на морските екосистеми и на използването на морската вода

1. Влияние върху здравето на човека посредством влияние на замърсяването върху:
 - а) ядивните морски организми;
 - б) водите за къпане;
 - в) естетиката.
2. Влияние върху морските екосистеми, и по-специално върху живите ресурси, застрашените видове и критичните местообитания.
3. Влияние върху други законови начини за използване на морето.